

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

החיבור לדברים שעלולים להשתנות מכשיר את הנפש

עד כמה שהבנו כי בנקודה הגבוהה, ברובדי הנפש העליונה, הביטחון הוא פרי של החיבור וההידבקות לדבר שלא שייך למציאות של השתנות כלל – 'אני הויה לא שנית'. אזי צריך להבין בהקבלה – כי הגורם העיקרי שמכשיר את הנפש לקבל פחדים חיצוניים, הוא ההפך – החיבור הנפשי שהאדם יוצר לדברים חיצוניים, שבמהותם הם שייכים למציאות של השתנות. בדרך כלל, בני אדם לא מודעים לרמת ההתקשרות והחיבור הנפשי שלהם למציאות החומרית הגשמית החברתית החיצונית הסובבת אותם. אבל מכיוון שזהו חיבור לדברים שבמהותם הם שייכים לעולם התמורות, הם ברי חלוף – הם אינם קניין נצחי, החיבור אליהם מלכתחילה הוא רק לזמן – עד שיחול בהם שינוי של הפסד ניתוק או הפרדה מהאדם. אזי, עצם התפיסה הנפשית של התקשרות ואחיזה בדברים שזה רק עניין של זמן עד שיחול בהם שינוי, הוא המצע שמכשיר את נפש לקבל פחדים.

נקוט במספר משלים ודוגמאות במילים פשוטות, על מנת לקרב את ההגדרות הנפשיות העמוקות עליהם אנו מדברים לעולם המושגים המוכר לכולנו.

כל אדם נורמלי מחפש יציבות של דיור קבע לעצמו ולבני משפחתו. אם נתבונן במבט עמוק על משפחה המתגוררת בדירה משלהם בבעלותם, אזי נבחין כי בנפשותם של בני המשפחה נוצרת תפיסה של התקשרות וחיבור ל-'בית

דע את שמחתך • שמחה במצב חסר • פרק ז'

השמחה בביטול ההיות

ביתר ביאור, ששון שקודם לשמחה, זה תורה בתוך מערכת הבריאה. שמחה שקודם לששון, זה תורה שקודמת למהלכי הבריאה. הא בהא תליא, מצד הבריאה של ששת ימים, מים קודמים ליון. מצד קדמה לעולם, מדרגת היין של תורה, הוא למעלה ממים של תורה. וכמבואר בחז"ל (תענית ז, א) שהתורה היא בבחינת מים דכתיב (ישעיהו נה, א) הוי כל צמא לכו למים, ואילו סודות התורה הם בבחינה של יין (זוהר חדש מז, ב).

התורה שקדמה לעולם, היא מעמקי הסוד שבתורה, למה זה סוד? כי זה מעבר לגדרי הבריאה. זה מעבר לגדרי הבריאה. זה לא רק סוד מחמת שהוא לא ידוע, כפשוטו. אלא כמו שדורשת הגמרא (פסחים קיא, א) דברים שכיסה עתיק יומין, זה האבחנה של סודות התורה. טעמי התורה התגלה, אבל סודות התורה במעמקים לא התגלו. מה כונת הדבר שהסודות לא מתגלים? עומק הסוד שבתורה לא התגלה, כי הוא מעבר לגדרי הבריאה. תורה שקדמה לעולם, זה נקרא סוד בעצם, הוא מעבר לקיום שלי, אזי הוא סוד כלפי. דבר ששייך לחלק מהקיום שלי, ואני לא יודע ממנו, זה גילוי של ידיעת המקרא, כי הוא בעצם שייך למערכת הקיום שלי. אבל תורה שקודמת לעולם, היא מעבר לגדרי הקיום שלי, זה סוד בעצם.

מה כוונת הדבר כיסה עתיק יומין, מה מכסה על זה? עצם ההיות שלי מכסה את הדבר. ובכדי לתפוס את זה, אני חייב להתבטל.

על זה נאמר (תהלים צז, יב) שמחו צדיקים בה', (שיר השירים א, ד) נגילה ונשמחה בך. ודרשו חז"ל (שיר השירים א, ג) איני יודע אם בחג, או בקב"ה, עד שהכתוב אומר נגילה ונשמחה בך. עומק הדבר, מה זה נגילה ונשמחה בך, עומק השמחה היא מאותו מקום לפני הקיום שלי, שיש שם רק את הבורא יתברך שמו. משם השמחה השלימה. זה אותו מציאות של כוח, שהאדם מצרף את עצמו למקום שקודם לעצם ההוויה שלו. שם מתגלה באופן שלם, (תהלים צז, יא) ולישרי לב שמחה, שמחו צדיקים בה'.

שמחה בתיקון השלם

כל הבריאה נבנית כמו שנתבאר בראשית דברינו, מאבן השתייה שממנו הושתת העולם. על כן על מה זה חל בנפשות בני אדם, על שת, [שכולנו בני שת, דנח מגיע ממנו], איך שת מתגלה בבריאה, שנהרג הבל, והוא חוזר ומתגלגל בשת (זוהר ח"א נה, א). נמצא ששת מושתת על גבי חורבן של הבל, זה מקביל ממש לדברי חז"ל (בראשית רבה ג, ז) של: בונה עולמות, מחריב עולמות. כי זה אותו שורש.

על אדם הראשון נאמר כידוע בחז"ל (קוהלת רבה ז, יג), תן דעתך שלא תקלקל, ותחריב את עולמי. אזי כשהוא חטא הוא החריב את העולם, את מה הוא החריב, את כל הששה ימים, נמצא שחל קלקול במעשה בראשית, לפי שהששה ימים קדמו לשבת. אך אם היה ממתין לשבת, היה חל קודם שבת ולאחר מכן ששת ימים, זה מהלכי התיקון.

כל הקלקולים שבבריאה חלים רק כשמהשש מנסים להגיע לשבע. על כן כשמהששון

עומק שמחת הפורים

להבין יותר את שורשי הדברים, נודע דברי הגמרא (יומא נד, ב), למה נקרא שמה אבן השתיה, אבן שממנו הושתת העולם. אם כן כשיש לנו דין בימי הפורים שהם, ימי משתה, יש דין של שתיה, היינו שהשתיה הזו היא ההחזרה לשורש של המקום שממנו הושתת העולם. אלא שיש שתיה כזו, שהיא קימת באופן של ניסוך המים. אבל פורים הוא לא ההשתתה של המים, אלא הוא מדין יין, דחייב איניש לבסומי בפוריא. ועל דרך שנאמר (ערובין סה, א) נכנס יין יצא סוד.

ימי הפורים נקראים ימי משתה, כי הם באים לברר את שורש ההשתתה שממנו נברא העולם. אלא שתמיד כל אבן השתייה שממנו הושתת העולם, זה הגדרה של מקום שנבנה מכח כך שש, ועל כן הששון והמשתה קודם לשמחה, אך בפורים נתגלה שמחה שקודמת למשתה.

כי כשהגזרה נחתמה, להשמיד להרוג ולאבד (אסתר ג, יג), הרי עד כמה שהגזירה חלה, אין ישראל, אין בריאה, אין קיום לכלום. אם כן כשמתגלה המהלך של קבלת התורה בפורים שנאמר עליה (שבת פח, א) הדור קבלוה, אזי איזה תורה הם מקבלים? תורה שקדמה לעולם. תורה שמתגלה בפורים, היא אותו תורה של השעשועים, שהיה משתעשע הקב"ה בתורתו לפני שנברא עולם, תורה כזו יכולה להתגלות רק באופן של גזירה, של להשמיד להרוג ולאבד. כי לולא כך התורה הזאת לא יכולה להתגלות. היא מגלה את אותו מקום, שלפני שנברא העולם. בתורה הזו ברור שהשמחה קודמת לששון.

תורה שקודמת לעולם, היא מעבר לגדרי הקיום שלי, זה נקרא סוד בעצם. ועל כן בפורים שנאמר שמחה בין, נאמר בזה מה שאמרו חז"ל (ערובין סה, א) נכנס יין יצא סוד, (ישעיהו נה, יב) כי בשמחה תצאו, (תהלים קד, טו) ויין ישמח לבב אנוש, כאן מתגלה תורה שלפני קיום הבריאה. בפורים מתגלה לנו קבלת התורה, לתורה שמעבר לקיום שלנו.

זה ההשרשה למה שאמרו חז"ל (מדרש שוחר טוב משלי ט) שכל המועדים עתידים להיות בטלים, וימי הפורים אינם בטלים לעולם, שזה על דרך מה שכתוב (ויקרא רבה יג, ג) תורה חדשה מאיתי תצא. מה כוונת הדבר חדש? זה אותה תורה שקדמה לעולם, זה החידוש. אין חדש כפשוטו, אלא מה זה החידוש שיהיה לעתיד לבוא? אותו תורה שקדמה לעולם, תתגלה לעתיד לבוא.

ועל כן כשמתגלה במגילת אסתר, ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון, או שמחה וששון ליהודים, מתגלה כאן מהלך שהשמחה מושרשת, במקום שלפני ההשתתה של העולם.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

מנסים להגיע לשמחה, חל בחירה, בחירה יכולה לבנות, אך אם יש בה בחירה יש בה חורבן. זה מחריבן, בחר, חורב, דשורשם חד כידוע.

השש שיש בידינו השתא, נשבר. כי הוא בבחינת בונה עולמות מחריבן. העולם נברא בשש, הוא מחריבן. על כן בריאה שמתחילה מהששון, ושואפת לשמחה, היא יכולה להיחרב.

אבל כשמתגלה שמחה שקודמת לעולם, כשחוזרים למקור הראשון, שהשמחה קודמת לששון, שם אין חורבן. שם אין נפרדות. שם השש לעולם לא התקלקל ולא נשבר, שם הששון הוא שש חדש, ועל זה נאמר (תהלים קיט, קסב) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב. זה נאמר על תורה דלעתיד לבוא, על תורה שקדמה לעולם, שהם משורש אחד.

זהו הכוונה במה שאמרו חז"ל (סנהדרין צט, א) שלעתיד לבוא יתגלה לתלמידי חכמים יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית. מי שומר אותו, הרי גדול שומר על קטן, לא קטן שומר על גדול. אם כן מהיכן הוא משומר מששת ימי בראשית, כי הכח שלפני ששת ימי בראשית שומר על היין.

כשמתגלה מהלך שהשמחה קודמת לששון, שם אין חל מציאות של שבירה לעולם, כי יש כאן תיקון שלם.

חידוש הפורים שמחה לפני ששון

בהמשך לדברים שנתבארו לעיל, נמשיך קצת בענינו של יום, הלשון של שמחה נאמר במגילה כמה פעמים, והעיר שושן צהלה ושמחה (אסתר ח, טו), לאחר מכן (שם טז) נאמר הלשון, ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר. וכן נאמר כמה פעמים (ט, יז - יח, כב) שימי הפורים הם ימי משתה ושמחה. עוד נאמר (שם ט, יט) על כן היהודים הפרזים היושבים בערי הפרזות, עושים את יום ארבעה עשר יום שמחה ומשתה ויום טוב. הסדר שמוזכר בהתחלה במגילה, וגם לאחר מכן זה נקרא ימי משתה ושמחה. כלומר, המשתה קודם לשמחה. אך פעם אחת נזכר שסדר הדבר הוא, שמחה, משתה ויום טוב.

שורשי הדברים, בגמרא הנזכרת לעיל, שהיה משא ומתן בין ששון לשמחה מי קודם למי, ושמחה אמר לששון, שהוא עדיף ממנו כמו שנאמר במגילת אסתר (ח, יז) שמחה וששון ליהודים, וכן מצינו שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון, הרי ששמחה מוקדם במגילה לששון. כלומר מגילת אסתר מגלה את התפיסה, ששמחה קודם לששון. ולפי האמור זה מצורף למהלך האמור של ימי שמחה ומשתה ויום טוב, שהשמחה קודם למשתה. כלומר, זה חידוש שמתגלה בפורים.

הסוגיא מה קודם למה, האם ששון קודם לשמחה, או שמחה קודם לששון, הוא בלשון אחר, האם משתה קודם לשמחה, או שמחה קודם למשתה. תמיד הגדרת הדבר שהשמחה באה אחרי המשתה, לאחר ששותים יין, אבל יש במגילת אסתר גם גילוי, ששמחה קודם לששון.

הכי טובים, ויש לו ביטוחים לכל הקניינים, וגם יש לו ביטוח חיים, ועוד ועוד כל אחד והרשימה של מה שיש לו...

כלל הדבר, סך כל היציבות של האדם נשענת על צירוף כל הדברים שיש לו. זה הבסיס עליו האדם בונה את הביטחון האישי שלו. אם ינטל מאותו אדם אחד מהפרטים שיש לו, איך זה ישפיע על היציבות שלו?

תלוי, אם זה יהיה משהו עקרוני מאוד, שמבחינתו נתפס כאחד מעמודי התווך עליהם הוא נשען, הניתוק עלול לגרום זעזוע קשה. אם לדוגמה יפטר אותו והוא לא רואה פתרון תחלופי מהיר, הדבר עלול להחלישו נפשית מאוד. יתר על כן, אם בתקופה קצרה יפסדו או יתנתקו ממנו כמה מהקניינים והקשרים שלו במקביל, או אז הדבר יתפס אצלו כביכול נשמטה הקרקע מתחת לרגליו והוא כבר יהיה קרוב לקריסה.

אך אם לעומת זאת, הדבר שניטל ממנו היה אחד מיני הפרטים הקטנים הרבים שנותנים לו הרגשה טובה מדי פעם, כמו לדוגמה: נרטב לו הטלפון שמשמש אותו המון, והוא מאוד רגיל אליו. או שהקפיצים של המזרון שהוא כל כך אוהב התקלקלו - ולא ניתן לתקנם. כאן כבר פחות קיים חשש לשבר נפשי עמוק. אך על כל פנים די מסתבר, שתקופת מה תלויה אותו מורת רוח מחמת החשש - שמא הוא לא יצליח למלא את ה-'חסר' בצורה נאותה, התענוג הנוחות ואיכות השינה לא תחזור להיות כימי קדם.

ההרגלים של כולנו לחיבורים הללו לכל הרכוש וחברתיות וכו' בונים באדם את תפיסת הקביעות שלו. זו הסביבה אליה אני רגיל, לכאן אני שייך. כל מה שיש כאן שייך לי, מסיב לי נוחות עונג ותפנוקים. אלו הם העזרים שלי, שמשמשים אותי לזרום ולבצע את הפעולות היום יומיות שלי ביעילות בקלות ובמהירות.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

יכול לאחוז במציאות שלי כאן בדירה הזו בשלושה הימים הקרובים. ואף אחד לא יבוא להוציא אותי מכאן בשתיים בלילה'. אך שוב זוהי אותה טעות תפיסתית, אותה הנהגה חסרת מודעות, אותה תנועה נפשית נפולה אליה האדם נע, להשעין את היציבות שלו על דברים השייכים לעולם שתמורות ושינויים היא חלק מהמבנה וחוקיות שלו.

אך על כל פנים, בקשתינו, כי הקורא ישים את לבו לקלוט את העיקרון שבאנו לבטא - כאשר אדם מרגיל את הנפש לתפיסה של אחיזה חיבור והתקשרות לדברים ברי חלוף. ממילא הוא מניח את נפשו במצב של פחדים שמה אותם עניינים אליהם הוא נקשר יתנתקו ממנו, יחסרו לו. לעומת זאת, אדם שבמודע מפתח תפיסה של אי חיבור, אי התקשרות לעצמים ברי תמורה. למרות שבפועל הוא קונה אותם ומשתמש בהם, רק שהוא במודעת שלו לא מתקשר אליהם עצמם. ממילא אין לו ממה לחשוש - שמה יבוא איזשהו שינוי, שינתק אותו מהם. עצם ההחלשה של תפיסת ההתקשרות והחיבור לממשות גשמית, מסלקת את המצע שמכשיר את הנפש לקבל פחדים. ממילא נפש האדם אינה נתונה לפחדים, הוא שוכן שלום והולך בטח.

הנפש נשענת על תפיסת ביטחון נפולה הבנויה על 'קניינים וקשרים' ברי חלוף

מי שיתבונן מעט על נפשות בני אדם יגלה כי היציבות הנפשית והביטחון שלהם יושב על הקניינים החומריים שלהם, ועל הקשרים המשפחתיים והחברתיים שלהם. הביטחון של בני אדם נבנה על כך שיש לו אבא עם כל מיני יכולות, ויש לו אמא שנותנת לו כך וכך, ויש לו אשה טובה שעושה בשבילו המון, ויש לו ילדים הברוכים בכישורים רבים שאם הוא יזדקק להם הם יוכלו לעזור לו, ויש לו בית גדול ומרווח ומאובזר משלו, ויש לו עבודה בחברה יציבה ועשירה או שיש לו כולל עם סבסוד קבוע, ויש לו גם קשרים חברתיים ענפים שמשרתים את האינטרסים שלו, ויש לו מכונית, ויש לו ביטוחים רפואיים

שלהם' - 'כאן אנחנו גרים, זו הכתובת שלנו, זה המדור הקבוע שלנו'. החיבור הזה נותן להם מימד כלשהו של יציבות.

אולם אם ביום מן הימים, בעל הבית הסתבך באיזשהו עסק ביש. וכעת רובץ עליו חוב כספי אדיר, והוא מקבל צו משפטי בדבר הוצאה לפועל על פינוי הנכס. כעת בני הבית נתונים במצב של פחד - אולי ינתקו אותם מהבית אליו הם קשורים. הם חרדים כי בכל יום יכול להיות שיגעו לביתם אנשי ההוצאה לפועל, ויוציאו אותם מהבית בכוח.

לעומת זאת, משפחה שנסעו לנופש בצפון, או לדירת אירוח לשבת חתן וכדו'. בזמן שהם מתרווחים להם בספות, יושבים על כיסאות סמוך לשולחן, שוכבים על המיטות, אין להם חרדה שמה יבוא משהו ויוציאו אותם משם בכוח. הם מלכתחילה לא מפתחים התקשרות נפשית חזקה לדירה, למלון או לצימר הזה. הוא לא שייך להם, אין להם טענת בעלות עליו, אין להם תוכניות ארוכות טווח לגבי הנכס הזה. מעיקרא הם באו לכאן לזמן קצר, ואחר כך הולכים מכאן. גם אם המקום מאוד יפה נעים ונחמד, אף אחד מהם לא מגיע לשם עם כוונות להתנחל ולהתיישב שם.

העיקרון העולה משני המצבים שתארנו, כאשר אדם מפתח תלות נפשית בגורם ממשי חומרי כלשהו, כמו בדירה שלו בדוגמה שנקטנו. אדם תופס שיש לו אחיזה בדבר, אך דבר זה שייך לתחום הדברים שהקשר אליהם מקרי ולא עצמי, בר שינוי ולא מוכרח. התפיסה הנפשית הזו, היא הבסיס הרעוע, המצע בנפש שעליו נזרעים זרעי הפחד. הנפש שלו כל הזמן פוחדת - שלא יבוא איזשהו שינוי, שיחליש את הקביעות שלו.

אמנם, המשל אינו מדויק ביחס לנקודת הנמשל בכוחות הנפש עליה אנו דנים. כי גם בביקור בדירת אירוח אנשים נוטים לפתח התקשרות נפשית מסויימת לאורך זמן האירוח שנקבע - יום יומיים שלושה. והם עלולים להשעין את היציבות שלהם על כך שלא יפנו אותם משם בזמן האירוח. הם חושבים לעצמם - 'אני

בארון, עד שעמד משה ובקש עליו רחמים, אמר לפניו רבש"ע מי גרם לראובן שהודה יהודה, וזאת ליהודה, מיד שמע ה' קול יהודה על אביריה לשפא וכו'. ע"כ. וקראו לעצמות אברים, ודו"ק.

וכתב הרבינו בחיי (דברים, לג, ז) וז"ל, ומ"ש עאל אברה לשפא, שנדבקו עצמותיו עצמו אל עצמו ויקרום עליו בשר מלמעלה, עכ"ל. ובר"י מלוניל (מו"ק, ט, ע"ב) הוסיף, "וחזרה בו נשמתו". ורש"י כתב (מכות, יא, ע"א) וז"ל, עאל איבריה לשפא, כלומר נכנסו עצמותיו למקום חבורם ששופו ממנו, כמו (חולין, מב, ע"ב) דשף מדוכתיה (ושם, נד, ע"ב), לשפא אישלווי"ש דורא, עכ"ל. ובערוך פירש, שהיה זרועו עומד חוץ לארון והכניסו, כי שפא פרושו ארון.

וטעם הדבר שהיו אבריו מתפרקין, פרש"י בסוטה (שם) וז"ל, והיו עצמות כל השבטים שלדן קיימת ויהודה איבריו מתפרקין ומתגלגלין בארוננו מפני שנידה את עצמו בערבנונו של בנימין, עיי"ש. ועיין מו"ק (פ"ג), ורש"י (ב"ק, צב, ע"א, ד"ה מגולגלין). ועיין ב"י (יו"ד, שלד, ס"ק ל), ובב"ח (שם, אות כ). וכתב המרדכי (ב"מ, פ"ו, סימן תצג, והובא בגר"א, יו"ד, רכת, ס"ק קיד) וז"ל, דנידוי העה"ז הוא לבריות, ונידוי הע"ב הוא למקום, לכן העה"ז תלוי היתירו לבריות, ועה"ב תלוי היתירו למקום, ולכן עצמותיו של יהודה מגולגלים היו עד דשרייה רחמנא. ועיין שער הגלגלים (הקדמה מ), ושו"ת חיים שאל (ח"א, סימן עא). ויוסף תהלות (תהלים, עו, ב). ותורת סופר בראשית, מד, לב). ופרדס יוסף (בראשית, מג, ט). וכסא דוד (דרוש ד, שבת כלה). ושו"ת הרשב"ץ (ח"א, שאלה קכג). ומגיד מישרים (ויגש). ונידוי הוא חרם שנכנס ברמ"ח אברים, כמ"ש (מו"ק, יז, ע"א) ונכנס חרם זה ביהודה, ולכך כל רמ"ח אבריו היו מגולגלים. עיין תורת חיים (ב"ק, צב, ע"א). ועיין ליקוטי מוהר"ן (סימן ד, אות ה).

ופירוש עצמותיו "מגולגלים", כתב הר"י מלוניל (מכות, יא, ע"ב) וז"ל, כלומר, שלדו אינה קיימת, עכ"ל. ובמושב זקנים (במדבר, י, יב) כתב וז"ל, היו עצמותיו מגולגלין בארון, שלא נסע כל מ' שנה, עכ"ל. ומשמע בדבריו שלא נסע אלא נתגלגל. ובנודע ביהודה (יו"ד, סימן פט, מ"ק) כתב וז"ל, עצמות שייך בהם בלבול, כמו גבי יהודה שהיו עצמותיו מגולגלים, עכ"ל. ועיין ערוך (ערך גלגל), ודו"ק. ובתפארת שלמה (מקץ) כתב וז"ל, והנה כאשר בחינה הזאת הוא ליהודה מעולם להיות ערב בעד כלל ישראל, לכן כל נ' שנה שהיו ישראל במדבר ולא באו עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה, היו עצמותיו מגולגלים, פירוש, כחו ועצמותו בקדושה היו מגולגלים להושיעם, כמ"ש (תהלים, קיד, ב) היתה יהודה לקדשו וגו', כי הוא הערב בעדם בכל גלגול סיבתם, עיי"ש. ■ המשך

בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

נזיר, נ, ע"א – בנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין. שאין בו כזית בשר. וכתבו התוס', דכיון שלא נתקשרו אבריו עדיין, מסתמא אין עליו כזית בשר. ועיין אהלות (פ"ב, מ"א), ובר"ש וברע"ב ובתיו"ט שם. ומדין אבר אין מטמא, דאין נקרא אבר אלא א"כ יש בו בשר גידין ועצמות. ועיין תוס' (נזיר, מט, ע"ב, ד"ה אלא). ואין הכוונה שאין בו גידין כלל, אלא כלשון רש"י בנזיר (שם), שלא נתקשרו בגידן יפה יפה. וכתב הרמב"ן (חולין, פט, ע"ב) וז"ל, ודייקינן מדקאמר שלא נתקשרו איבריו בגידין, אלמא אין הגידין מקשרין אותו שיהא דינן כגיד עד שיגדל ויתחזק מעט, ואע"פ שהן ודאי נבראין עמו אבל אין דינן כגיד, עכ"ל.

והנה שורש הדבר שאין אבר בלא גיד, כתב בפנים יפות (שמות, כ, א) וז"ל, וכמו שהאיברים והגידים כלולים זה בזה, כמ"ש חז"ל (נזיר, נא, ע"א) שאין אבר בלא גידים, כך מצות עשה ול"ת כלולים זה בזה, וזהו "על כל נעלים", שכל מצות עשה נעלם בו ל"ת, וכן ל"ת נעלם בו מ"ע, עיי"ש. אולם יעויין בשער הגלגולים (הקדמה לא) וז"ל, ודע כי אלו הגידים שבכל אבר ואבר, אינם מכלל השס"ה גידים הידועים שאינם מכלל הרמ"ח איברים, אבל הם העורקים הקטנים שבפרטות של כל אבר ואבר, עיי"ש.

והנה עיקר מקום הכללות של ל"ת ועשה של אבר וגיד, הוא באות ברית קודש, כמ"ש רש"י (סוכה, נב, ע"ב, ד"ה אבר) אבר - גויה, גיד, עכ"ל. ועיין נדה (כה, ע"א). והיינו שנקרא אבר ונקרא גיד. וכתב הרע"ב (בכורות, פ"ז, מ"ה) וז"ל, בעל האבר - שנתארך הגיד שלו ונעשה גדול עד שמגיע לארכובתיו, עכ"ל. וזהו מום. אולם אצל כל אדם, באבר מת, זהו הקטנת הגיד, ובאבר חי זהו אריכות הגיד. והרי שהגיד מגדיל ומקטין האבר עצמו.

וזהו עומק מ"ש (נדרים, לב, ע"ב) שהמליכו הקב"ה לאברהם על הגויה, ועי"ז נעשה שליט על כל הרמ"ח אבריו, והיינו שלא רק שנעשה שליט על רמ"ח אברים, אלא שע"י המלכתו על הגיד נעשה צירוף של עשה ול"ת, רמ"ח ושס"ה.

ועומק הדברים, כי אות ברית קודש, אבר היסוד, הוא כללות כל צורת אדם (מלבד המילה ששקולה ככל המצות), וכמו שביאר בעמק המלך (ש"ו, פרק מח) וז"ל, בהבראם - תיקון אברהם (כמ"ש חז"ל, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, באברהם נברא העולם) הוא אותיות אבר-מה, כי מה שהיה בתחילה בסוד אבר אחד לבד מאברי האדם נעשה עתה אדם שלם, עיי"ש. וכן נגלה שכל אדם שורשו באבר - גיד של אביו, והרי שכל צורת אדם נבנה מגיד של אביו, ודו"ק.

סוטה, ז, ע"ב – דא"ר שמואל בר נחמני א"ר יוחנן, מאי דכתיב (דברים, לג, ו) יחי ראובן ואל ימות, וזאת ליהודה, כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר, היו עצמותיו של יהודה מגולגלין

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

וכאשר זהו בבחינת רוחב, זהו בחינת אשל, אכילה - שתיה, לוויה או לינה. א-לש. (והוא בחינת בשל, ב-של, אחדות האוכל). והיינו נתינת כל צרכו, וזהו רוחב, ודו"ק. וכאשר נעשה כראוי, זהו בחינת שלום, של-ום. חיבור הקצוות כראוי. וזהו ירושלים, ירום-של. ואזי נעשה שלוח, של-וה. וזהו בחינת שלג, של-ג, ג' דייקא, חיבור הקצוות מכח האמצע. בבחינת שקל, של-ק. וכמ"ש מכדי שקולים הם ויבואו שניהם. והיינו לא רק הימין שזהו הפשוטות, אלא אף השמאל, של-אם. שהיא בחינת יד כהה, חלשה, ח-לש. והוא בחינת שמואל, של-מוא, ששקול כמשה ואהרן, והיינו שנכלל בו השמאל בימין, בחינת לישה. שמואל, שמאל-ו, ודו"ק. ואף כולל פסולת דימין, ישמעאל, ימעא-של.

וכאשר יש אחדות של בחינת השתלשלות מלעילא לתתא, ובחינת לש של ימין שמאל ואמצע, זהו בחינת שלם, של-ם. וזהו מדרגת ישראל, של-ירא. והוא בחינת אשכול, אכו-של, וכמ"ש בתמורה, איש שהכל בו. אחדות בהירה, בבחינת מלוטש, לטש, לש-ט. והוא הארת בחינת משיח, בחינת שילה, של-יה, כמ"ש עד כי יבא שילה, ושורשו בשלמה בן דוד, מעין בחינת משיח בן דוד, שלמה, של-מה, ודו"ק. ■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה**

במקום התחתון, רגל ששולף את הנעל. והנה המשלשל, שולט ומושל על המשתלשל ממנו. של-וט, מו-של. בבחינת אשה שנשתלשלה מן האיש (מן הצלע), וכתוב בה, והוא ימשול בך. ועש"כ נקרא בעל, בא-על, כנודע. ועי"ז שולט בה, בבחינת ואל אישך תשוקתך, למשגל, של-גם. ובפילגש שכולה למשגל, נקראת כן פי-שגל, ודו"ק.

וכאשר נעשה תנועה הפוכה מהשתלשלות, זהו בחינת שלל, של-ל, נוטל מזולתו אליו. וכאשר נוטל מזולתו מצד התיקון, זהו בחינת שאל, של-א. וכן נטילת התחתון לעליון נקרא תלש, ת-לש, היפך שתל. וכן שלהבת, של-הבת, שעולה מתתא לעילא, ומחזירה ההשתלשלות למקורה. וכן עליה מן המשל לנמשל. וזהו בחינת חשמל, חמ-של, וכמ"ש בחגיגה, עתים מללות עתים חשות. והיינו עתים משתלשלות ומדברות מכח הלשון, לש-ון, ועתים חשות, היפך השתלשלות, וזהו משעול, מעו-של, עולה מתתא לעילא. וכן כאשר תנועתו לשלשל אולם אינו עולה בידו, זהו בחינת כשל, כ-של, כשל בהשתלשלות. וזהו בחינת מי שמת השתלשלותו, היינו בנו, נקרא שכול, של-כו. וההשתלשלות המנותקת ממקורה, זהו בחינת שפל, של-פ, שנפלה ההשתלשלות ונותקה ממקורה. והוא בחינת פלשתים, של-פתים.

תזריע | ל-ש דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא (ויקרא, יב, ב)

ישראל, לש-ירא. הנה אותיות ל-ש בבחינת "אורך" זהו מלשון השתלשלות, שלשלת. וכן שלכת, של-כת. וכן שובל, בו-של. ובבחינת "רוחב" זהו מלשון לישה, עירוב ימין ושמאל ע"י אמצע, בחינת שלש, שליש, של-יש. ובזמן זהו בחינת תמול שלשום, של-שום.

והנה בבחינת השתלשלות זהו בחינת שליח, של-חי, בחינת ידא אריכתא. ובבחינה זו אמרו עתידה ירושלים שתתפשט עד דמשק. ירום-של. והוא בחינת שלחן, של-חן, משלשל כל שפע המאכל של העולם כולו בחן, כמ"ש הן את העולם כולו בטובו בחן וגו'. והוא בחינת, שלו, של-ו. היינו שנשתלשל אליו ממנו זה. ובעיקר נגלה הדבר בירושה שבאה בהשתלשלות מאב לבן. והוא בחינת משל ונמשל, מלשון השתלשלות, כי המשל נשתלשל מן הנמשל. ובדקות בחינת השתלשלות הוא בחינת לבוש, לש-בו, כי התחתון המשתלשל מן העליון חוזר ונעשה לבוש לעליון כנודע, לבש, לש-ב, ושורש ההשתלשלות מכח המוחין, שכל, של-כ. אולם שם אין לבוש כי הפנים מגולות. וכאשר מסיר הלבוש זהו בחינת שלף, של-ף, ועיקרו הסרת הלבוש

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

אלישה	אלישיב	אלישבע	אבשלום
שליט	אשכול	אלישפט	אלישמע
ישראל	אלוש	אשתאול	אשקלון
בלטשאצר	לבוש	כשיל	ירושלים
אלעשה	משקל	משל	בלשן
משכלת	ישמעאל	יעשיאל	חשמל
מכשול	מישאל	מושל	כשל
אלישיב	משיזבאל	מלטש	מלבוש
מתושלח	מתושאל	משקל	משכיל
קלשון	פלשתים	פלדש	עשהאל
שבלול	שבילי	שאלתיאל	שאול
שועל	שובל	שובאל	שבלת
שכול	שילה	שחל	שולי

כתר

כתר - פלא. וכתוב (ישעיה, כה, א) כי עשית פלא, עצות מרחוק אמונה אמן. עצות שבאו מן הכתר.

ועוד. כתר - רצון. וכתוב (משלי, יב, כב) ועשי אמונה רצונו. ואמרו (מדרש משלי, יב, כא) זה שנושא ונותן באמונה. (עיין ערך קטן נפש). ואמרו (זוה"ק, בהר, קי, ע"ב) ורעה אמונה, הוי דבר לה בכל רעו-תך.

ועיין פירוש הר"מ בוטריל (ספ"י, פ"ב) וז"ל, כתר עליון הנעלם הנקרא אומן, פירוש אב האמונה שמכחו האמונה נא-צלת. ושורש דבריו בספר העיון לרבי חמאי גאון.

חכמה

עין זוה"ק (תיקונים, תיקון ע, קכ, ע"א) בגין האי א"ק אתמר בעלת העילות ואהיה אצלו אמן וכו', דאם לא יהיב ליה שכל, הא לא יכיל למינדע אמונה דילי.

ואיתא בתיקונים (ב, ע"א) חכמה עילאה אב האמונה דאיהי בינה. ועיין בבאר לחי רואי (שם). ועיין רמ"ז (על זוהר ברא-שית) שעיקר האמונה הוא באו"א. ועיין תולעת יעקב (הקדמה) וז"ל, ואמר עוד (הרמב"ם) ואין אמונה אלא אחר ציור, כי האמונה במה שצויר שהוא חוץ לשכל כפי מה שצויר בשכל.

ועיין ספר העיון לרבי חמאי גאון, וז"ל, ע"ז נקראת אותה חכמה אמונה, מפני שהקב"ה הוא חיי אותה חכמה ועצ-מה, וכו', וזה הצד נקרא אומן, פירוש אב האמונה שמכחו האמונה נאצלת, וזו האמונה הוא תחלת האחדות, שהיחוד מתפשט בו בכח מופלא, וכו'. ועיין שושן סודות (אות ח) וז"ל, והנו"ן התפשטות הדברים מן החכמה הנקראת אמונה, וכו', וז"ש חז"ל, נאמן כפוף נאמן פשוט.

בינה

בינה - לב. ועיין כלי יקר (נצבים, כט, יח) כי אין אמונה כי אם בלב. ועיין זוה"ק (בלק, קצג, ע"ב) אמונה אומן, תרין דאינון חד, נהר וגן דא נפיק מעדן וכו'. ועוד אמרו בתיקונים (תיקון כא, סב, ע"א) זכאה איהו מאן דנטיר האי אמו-נה בלביה ובפומיה, דודאי איהי אמונה דישראל.

ועיין ראב"ד (ספ"י, הקדמה) וזה הנתיב נקרא אומן, כי היא אומנתו של הקב"ה, ר"ל בינה.

ועיין ספר הפליאה (ד"ה ואות ו' כל מקום) וראה שבינה אומר שמים תכין אמונתך היא האמונה, ר"ל שהאמונה היא היראה.

דעת

משה רעיא מהימנא. וכתוב (תהלים, לו, ג) ורעה אמונה. וכן מרדכי שאמרו עליו מרדכי בדורו כמשה בדורו, עליו איתא (רמ"ז, דברים) אסתר היתה אמונה של מרדכי, ומרדכי אומן שלה, כמ"ש ויהי אומן את הדסה.

חסד

כתיב (שמות, יז, יב) ויהי ידיו אמונה. ידים, חו"ג. ועוד. כתיב (דברים, לב, ד) אל אמונה. אל - חסד. ואמרו (מכיל-תא דר"י, בשלח) ויהי ידיו אמונה, בידו אחת שלא קבל בה מישראל כלום (וזהו יד ימין שנותנת ואינה מקבלת), ובידו אחת אמר משה לפני הקב"ה, רבש"ע ע"י הוצאת את ישראל ממצרים, וע"י קרעת להם את הים, וע"י עשית להם ני-סים וגבורות (יד שמאל - גבורה), כן ע"י תעשה להם נסים וגבורות בשעה הזאת. ועיין ראב"ד (ספ"י, פ"א, מ"ג) הרים יד ימין כדי להשפיל יד שמאל, עיי"ש. ועל אברהם שמדתו חסד אמרו (מכילתא דרשב"י, יד, טו) את מוצא באברהם

שלא ירש העוה"ז והעוה"ב אלא בשכר אמונה, שנאמר (בראשית, טו, ו) והאמין בה'. ולכך נקרא ראש באמונה, ראש למאמינים.

גבורה

גבורות גשמים. ואמרו (תענית, ח, ע"א) אמר רב אמי, אין גשמים יורדין אלא בשביל בעלי אמונה, וכו', בא וראה כמה גדולים בעלי אמונה, מנין, מחולדה ובור (עיין רש"י שם), ומה המאמין בחולדה ובור כך, המאמין בקב"ה על אחת כמה וכמה.

ועוד. גבורה - יראה. ועיין עקדת יצחק (ויקרא, ס"ב, ד"ה רבי חנינא) אם אין אמונה אין יראה, ואם אין יראה אין אמו-נה. ועיין פירוש הר"מ בוטריל (ספ"י, פ"ב) וז"ל, מט"ה הוא כח הנקרא אמו-נה, והוא מדת הדין, והוא סיבת השמש והירח והמשכת תנועתם בכל לילה, וז"ש אמת ואמונה בלילה.

תפארת

ויהי ידיו אמונה עד בא השמש. ר"ל עד בא מדת תפארת לאמונה להיות בחיבור אחד.

ועוד. משפט. וכתוב (ישעיה, נט, ד) ואין נשפט באמונה.

ועוד. חג"ת, אבות. ואמרו (תנחומא, ראה, ח) ורעה אמונה, רעה אמונתן של אבות, דכתיב (תהלים, קא, ו) עיני בנאמני ארץ. ובפרטות יעקב (ועיין פתרון תורה צו, אמונים בגימט' כנגד שנותיו של יעקב), שמדתו תורה, ועליה אמרו (שוחר טוב, תהלים, קיט, קלח) מהו ואמונה מאד, אמונה זו תורה שהיא גדולה שבה ברא הקב"ה את עולמו ובה נשבע, שנאמר (תהלים, פט, נ) איה חסדיך הראשונים ה' נשבעת לדוד באמונתך, הרי תורה, לכך ואמונה מאד. ועיין חיי אדם (הקדמה)

שבדאי תחלת דינו על ד"ת, וזה קודם לכל המצות, אבל בודאי קודם לכל הוא אם היה לו אמונה, שאם אין אמונה אין תורה. ותורה אמת אקרי. ועיין זוה"ק (בלק, קצח, ע"ב) אמונה בשעתא דאת-חבר בה אמת לחדוה וכל אנפין נהירין, כדין אקרי אמונה. ועיין שכל טוב (וישב, לח, כו) אמנה, לכון אמת.

נצח

נו"ה, תרי רגלין. וכתב (ישעיה, יא, ה) והיה צדק אזור מותניו ואמונה אזור חל-ציו. ועיין זוה"ק (האזינו, רצז, ע"א) אל אמונה, דא נצח. והיינו שאמונה עניינה כמ"ש במצודות ציון (ירמיה, ה, ג) לאמור-נה, ענין דבר המתקיים, וכן יתד במקום נאמן. והיינו שדבר שאין לו רגלים אין לו קיום כמו שקר. כי רגלים מעמידים ומ-קיימים הדבר.

הוד

כתיב (שמות, יז, יב) ויהי ידיו אמונה. ואיתא (פסיקתא זוטרית, בשלח, יז, יב) כל יד ויד היתה אמונה מתאמנת לעמוד, כמו אומן את הדסה. והיינו שדרך ידים לירד למטה ודרך רגלים לעמוד. ואצל משה נגלה אור נו"ה, רגלים בידים, ומכח כך עמדו. ועיין רמב"ן (שמות, יז, יב) וז"ל, וטעם ויהי ידיו אמונה, שהיו עומדות וקיימות ברוממותן וכו'. ועל דרך האמת, נשא עשר אצבעות לרום השמים, לרמוז על י"ס לדבקה באמונה הנלחם לישראל. ועוד. הוד והדר, בחינת האדרת והאמונה לחי עולמים.

יסוד

נח - יסוד. ואמרו (זוה"ק, זהר חדש, נח, לז, ע"ב) רב חייא אמר, נח מקטני אמנה היה שלא היה מאמין שיבא המבול. ובל-שון רש"י (נח, ז, ז) "מאמין ואינו מאמין". ועיין שקל הקודש, וז"ל, ובהעביר הער-

לה מן הברית, זהו סוד האמונה. ואמרו (מכילתא דר"י, בשלח, ו) בבעלי אמנה מהו אומר, פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים (ישעיה, כו, ב). ואמרו (אגדת בראשית, יט, א) שלשה אוהבים היה לו (לאברהם), ענר אשכל וממרא. וכיון שאמר הקב"ה לאברהם מול את עצמך, נטל מהם עצה, אמר ענר, בעל מום הוא מבקש לעשותך, עם אדם יציר כפיו לא שמר אמונה, ועמך הוא משמר אמונה. ועוד. יסוד מדת כל. ועיין חידושי הגרי"ז החדשים (יג) אם אין אמונה בכל, אין אמונה כלל.

ועוד. מדת טוב. ועיין כתבי רמ"מ מש-קלוב (ביאורי הזהר, דף ד) אמונה, סוד ששה פעמים טוב.

ועוד. מדה שביעית, שבועה. ואמרו (ילק"ש, האזינו, תתקמו) כשבראו המ-קום (לעולם) לא בראו אלא במאמר ולא בשבועה, ומי גרם לו לישבע, מחוסרי אמנה הן גרמו לו לישבע, שנאמר וישא ידו להם וגו'.

ועוד. מלכות, שכינה. ואמרו (תנחומא, ראה, יא) שכן ארץ ורעה אמונה, אמונה שכן השכינה בארץ.

ועוד. ועיין פתחי שערים (נתיב אורות דנקודים, פתח יז) בסוד יו"ד של שד"י שהיא הנקודה הנשארת תמיד בנוק' אפילו בעת מיעוטה הגדול, והוא סוד האמונה הנשאר קיים בכלל ישראל, שע"ז עומדים להיות נתקנים.

ועיין פתחי שערים (נתיב אורות דנקודים, פתח יז) בסוד יו"ד של שד"י שהיא הנקודה הנשארת תמיד בנוק' אפילו בעת מיעוטה הגדול, והוא סוד האמונה הנשאר קיים בכלל ישראל, שע"ז עומדים להיות נתקנים.

ועיין פתחי שערים (נתיב אורות דנקודים, פתח יז) בסוד יו"ד של שד"י שהיא הנקודה הנשארת תמיד בנוק' אפילו בעת מיעוטה הגדול, והוא סוד האמונה הנשאר קיים בכלל ישראל, שע"ז עומדים להיות נתקנים.

מילון ערכים בקבלה • אצילות

אין, דלית מחשבה תפיסא מהות ההתאצלות והחיבור דאיהו וחייה וגרמוהי חד, עכ"ל. וכתב הרמ"ק (פרדס רימונים, שער טז, פ"א) וז"ל, ולשון אצילות נגזר מלשון אצל המזבח, שפירושו ענין קורבה. והם להורות על רוב אדיקות השורשים בסיבתם, והנה הספירות לרוב אדיקותם במקורם וסיבתם יקראו י"ס דאצילות, עכ"ל.

והנה הספירות לרוב אדיקותם במקורם וסיבתם יקראו י"ס דאצילות, עכ"ל. וכתב בחשק שלמה (השורשים, שורש צל) וז"ל, צל, פעל, מורה על הפרשה וכו'. ובלשון קל בא תמיד בתוספת אות אלף, הלא אצלת לי ברכה, כלומר הפרשת לי שום ברכה מהברכות שבידך וכו' (עיי"ש עוד). מלשון אצילות מלת אצל, להוראת השכונה מן הצד, כמו אצל המזבח (ויקרא, א, טז), אצל אלוני מורה (דברים, יא, ל), ואין מלת "אצל" סימן הסמיכות על דרך הקיום, כי אם על דרך השלילה, כשרוצה לשלול משהיה דבר שוכב על דבר, רק שיהיה סמוך לו מן הצד יאמר אצל, ור"ל נאצל ומופרש מן הדבר מהיות נשוא עליו. מלשון אצילות והפרשה שם "צל", המורה על צלו של דבר שהוא הצורה הנאצלת מגוף הצורה, שאע"פ שהצל רק העדר האור ואין לו מציאות בפועל, מ"מ אחר שצלו של דבר יש לו תמיד צורת גוף הדבר, בהכרח הרי הצל כצורה נאצלת מצורה, עיי"ש, עכ"ל. והבן שזהו אצל - אצילות, נוטריקון אור-צל. כי כל דבר נאצל אינו אלא בבחינת צל ביחס לדבר שממנו נאצל, ודו"ק היטב. ועיין שפע טל (חלק טל, ש"ג, פ"א, ופ"ז).

והנה הספירות לרוב אדיקותם במקורם וסיבתם יקראו י"ס דאצילות, עכ"ל. וכתב הרמ"ק (פרדס רימונים, שער טז, פ"א) וז"ל, אצילות הוא נגזר מלשון ואצלתי מן הרוח וגו'. ופירוש הענין הוא כי כח המאציל בנאצל, ואין המאציל חסר דבר, אלא כמדליק נר מנר, ואין הראשונה חסרה דבר בהדלקת חברתה, כן בהא"ס אין חסרון בו אחר אצילות, ואין יתרון בו קודם האצילות ולא אחר האצילות, עכ"ל. ובעבודת הקודש (ח"א, פי"ד) כתב וז"ל, הספירות - ועם היות שנאצלו לא נפרדו, אבל נשארו אצל המאציל, ובו, לא חוץ ממנו, ולכך נקרא אצילות, עיי"ש. ועיין ביאור י"ס לר' עזריאל (אות יא). ומאמר מסורת החכמה לר"א אבולעפיה (ד"ה קודם שיעלה במחשבה). ולשם (הדע"ה, ח"א, דרוש ה', אות ס"ז, ד"ה אמנם כל ענין).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

בביאור מהות ולשון אצילות מצינו כמה פנים. כתב הרמב"ן (במדבר, יא, יז) וז"ל, וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי - ענין הכתוב להגיד כי בעת הדבור עם משה יהיה האצילות וכו'. וזה טעם "ואצלתי", שאניח אצלי מן הרוח אשר אני שם עליך ושמתי עליהם וכו'. כי אצילות בכל מקום לשון עכוב אצלו, כלשון וכל אשר שאלו עיני לא אצלתי מהם (קהלת, ב, י), הלא אצלת לי ברכה (בראשית, כו, לו), וכן על כן נאצל מהתחנות ומהתיכונות מהארץ (יחזקאל, מב, ו), שנשאר אצלם מהלשכות התחנות והתיכונות מהארץ שלא יאכלו האתיקים מהנה בעליונות. וכן אצילי בני ישראל (שמות, כד, יא), הנשארים והפרושים מהם שנאצלים אל עצמן נכלל המון העם, או שנקראים כן הגדולים שהכל באים אצלם (ולפירושו הוא מלשון "אצלי"). והמעתיקים מן הלשונות אמרו "אצילות" על יציאת כח מן הכוחות מאת הבורא ומתפשט על הנברא, ואומרים בנפש "אצולה מרוח הקודש", כי הוא אצלם "לשון המשכה", ואיננו נכון אצלי, כי האצילות יהיה המשכה או הנחה והפרשה, אצל הנותן הוא. אבל אונקלוס יעשה בו שני פנים, תרגם כאן וארבי, וכן "ואל אצילי" ולרברבי, ותרגם הלא אצלת לי ברכה, שבקת. נראה שדעתו באצילות שהוא ענין המשכה, או מאציל הנותן על המקבל, ויאמר בכאן אמשיך מאשר אצלך מן הרוח הנבואה ושמתי עליהם, ונאמר עוד על המשכה שימשיך הנותן אצלו מן הדבר הנותן וישאר עמו, וזה טעם אצלת לי ברכה, שמשכת לי אצלך אחת מן הברכות לברכני בה, עכ"ל. ועיין תורה אור (שם).

ובספר הפליאה (ד"ה שם האחד פישון) כתב וז"ל, ומלת צא מלשון אצילות, עכ"ל. וכתב בשער ההקדמות (סד, ע"א) וז"ל, שם אצילות נקרא כך, מלשון ואצלתי מן הרוח, שפירושו כמדליק נר מנר. גם הוא מלשון וכל אשר שאלו עיני לא אצלתי מהם, עכ"ל. ובנפש החיים (ש"א, פי"ג) כתב וז"ל, ועולם הראשון מהד' שהאציל הוא ית"ש אשר אנו יכולים לכנותו בשם, נקרא אצילות, ואצילות פי שנים לו, לשון "חבור" כמו אצלו, ולשון התפשטות רוחני, כמו ויאצל מן הרוח, וכמו אצילי ידיו שהם מחוברים בגוף תמיד וגם התחלת התפשטות ידיו. כי עולם האצילות הוא הכל אלוקות גמור, כמ"ש בתיקונים (הקדמה) באצילות איהו וגרמוהי חד וכו'. ונקרא

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

בלבבי משכן אבנה

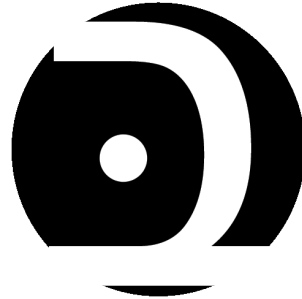
שאל לבבי

שאלות ותשובות

תזריע תשפ"ב

[235]

מהארכיון

- ב. לימוד תורה 'שכלי' לצומת לימוד 'לבבי'.....
- ב. חכמת לב - לימוד תורה מתוך הלב.....
- ג. כיצד להעביר את הלימוד השכלי למבחן לבבי.....
- ג. שאלות בתורת הנפש ושיטות טיפול.....
- ד. חידושים שמקרוב באו לשיפור חיי הנישואין.....
- ה. מהי העבודה בימי השנאה.....
- ו. חוסר התפעלות וקושי בעבודת השם.....

לימוד תורה 'שכלי' לעומת לימוד 'לבבי'

קראתי ועד של הרב בספר 'נפש החיים', ובו צויין שיכול אדם לעבור את חייו מתוך שקיעות אמיתית בתורה ומתיקות שכלית מתמדת, ואף יחשב ת"ח מפורסם, אך כל זה ללא חיבור הלב אל לימודו, משום שלא הגיע להשגת מדרגת התורה.

האם הרב יוכל להרחיב בדרכי החיבור של הלב אל הסוגיא הנלמדת, בפרט למתעסק בהלכתא ובאגדתא גם יחד, היאך להימלט מן הסכנה לבל יעמעם אורה הנוצץ של האגדתא, שמטבעה נכנסת אל הלב בקלות, את האפשרות לחיבור האישיות אף אל ההלכה? אקווה שהבהרתי עצמי.

תשובה:

לימוד שכלי הוא בבחינת "ידיעה". לעומתו לימוד לבבי הוא בבחינת "הכרה", תפיסת מציאות בחוש. כתפיסת חוש פשוט שתופס במוחש את עניני עוה"ז.

ולכך עבודת האדם שיהיה "מציאותי", כלומר לתפוס כל תפיסה שכלית כמציאות, ולמשש אותה בחוש המישוש הנפשי, כשוחט הבודק את הסכין.

וזהו בחינת "אסתכל באורייתא וברא עלמא", בבחינת "הוי דומה לו", מה הוא אף אתה, שבכל לימוד של האדם שהוא בבחינת "אסתכל באורייתא", יגיע עד "וברא עלמא", והיינו לתפוס זאת כמציאות חושית. בבחינת "כולם בחכמה עשית", שהחכמה היא "עשייה" בפועל שניתן לחוש אותו בחוש הלב המכיר מציאות, ולא רק בחוש המתפעל.

חכמת לב - לימוד תורה מתוך הלב

בשיעור של הרב בספר נפש החיים הרב דיבר על כך שהלומד תורה מתוך שכל גרידא, לא יגיע לתכלית הנרצה אלא אם ישתף את ליבו, ותורתו תצא מתוך ליבו. אבקש לדבר עם הרב בנושא זה המטרידני זה שנים. האם שייך לקרב אל הלב והאישיות תורה שאיננה אגדתא? כיצד?

תשובה:

יש להתחבר לעומק העדין השכלי הגנוז בתורה ולהשתעשע בו, בבחינת "ילד שעשועים", "תורתך שעשועי".

במקביל לכך יש לקלוט קליטה נפשית עמוקה ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא". והיינו ש"עלמא" אינו עולם כפשוטו אלא התראות של חכמת התורה בלבד. ואזי האדם קולט את המציאות כחכמה, ומביט ורואה בכל דבר את החכמה הנגלית והגנוזה בו. וזו אצלו "תפיסת המציאות", הכרה חושית של הלב, בבחינת חכמת לב.

ניצוד להעביר את הלימוד השנלי למבחן לבבי

אבקש מהרב, אם נא מצאתי חן, לסייע לי גם מבחינה פרקטית כהמשך לתשובתו הרעיונית לשאלה הקודמת, בה הורה לי הרב לנסות להעביר את המחשבות העיוניות גם במבחן השכל המציאותי וכך לחבר את הלב-האישיות, אל הסוגיא ההלכתית ולא רק את המוח הלוגי. ניסיתי, והמלאכה כבדה. האם לבצע זאת כלפי כל מחשבה המתעוררת תוך כדי לימוד הסוגיא? המעבר משכל עיוני לשכל מחשבי, וחוזר חלילה מאד מבלבל. האם להעביר את כל הסוגיא בשלמותה, אחר גמר הסידור השכלי, אל המבחן הלבבי? המלאכה קצת קשה, אבל אולי כך מוכרחים לנהוג. ישר כח על הקדשת הזמן והדעת ואקווה שהבהרתי את עצמי כי הדברים עדינים, ומאד ראשוניים בתודעתי.

תשובה:

"תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת". ולכך ברור הדבר ש"להעביר את כל הסוגיא בשלמותה אחר גמר הסידור השכלי אל המבחן הלבבי", הוא בבחינת "תפיסת מרובה לא תפסת".

והראוי הוא לקחת מחשבה אחת שכלית "קטנה" בכל יום, ואותה להעביר את המבחן הלבבי, שזוהו "תפסת מועט תפסת". וכך לילך בהדרגה איטית קמעא קמעא, עד שהלב נעשה קרוב יותר ויותר לחוש את ההשכלה כמציאות גמורה.

שאלות בתורת הנפש ושיטות טיפול

שלום רב לתודה. אני חושב שאני כותב בשם כולם שזכינו לינוק מתורת הרב. הרב פשוט האיר את חיינו כפשוטו. רציתי לשאול את הרב כמה שאלות הקשורות לתורת הנפש...

שאלה:

א. כיצד מטפלים בכפייתיות בפועל (ראיתי מה שהרב כתב בנוגע למידות חיצוניות ופנימיות אולם זה עדיין לא ברור לי למעשה. בשיטת העולם הפסיכיאטרי רואים את ההפרעה הזו כנוירולוגית וזה מסתכם בלקיחת כדורים (בפועל נוכחתי בכמה מקרים זה באמת עזר). האם ישנו טיפול נפשי ללא כדורים אף במקרים קשים? אעפ"י שפשוט לי ששיטת הארבעת היסודות היא האמיתית והנכונה, אולם בעולם הטיפולי בפועל קשה מאוד להוריד את השיטות האלו למעשה ממש. הם יותר שכליות אולם פחות מעשיות (לכאורה).

תשובה:

א. בכל שיעור השתדלנו שיהא לפחות עצה אחת מעשית בפועל ממש. אם נצרך ללבן נקודה מסוימת בפרטות, אשמח להרחיב מעט בס"ד בל"נ.

ד שו"ת בלבי משכן אבנה · פרשת תזריע תשפ"ב [235] מהארכיון

אולם יש לדייק את השאלה היטב.

במקרים קשים, יש לצרף כדורים עם עבודה נפשית יחדיו.

שאלה:

ב. היכן ניתן ללמוד בספרי הקודש על טיפול בנטיות הפוכות, פדופיליות וכיוצ"ב. נדמה שאין מי שפותח את הדברים בצורה גלויה, והמציאות שלצערי ישנם המון כאלו שנוקקים לעזרה בתחום הזה. ומחוסר ידע אנחנו נאלצים לרעות בשדות זרים בחיפוש אחר שיטת טיפול שמקורה לא בספרי הקודש.

האם וכיצד מותר לומר למטופל שסובל מנטיות הפוכות לנסות לדמיין... כדי ליצור אצלו התנייה חיובית שאולי תעזור לו לשנות את נטייתו (ישנם המון פסיכולוגים שעובדים בשיטה זו - שיטת ההמרה), האם זה נכון? האם מותר לי להנחות אותו לדבר כזה? כי לכאורה אני מכשיל אותו. האם שייך לומר בזה שעדיף שיעבור על איסור כדי למנוע ממנו איסור גדול יותר, או שמא בכגון זה אנו אומרים שהרהורי עבירה קשים יותר מעבירה עצמה. תודה רבה לכבוד הרב וסליחה על האריכות.

תשובה:

ב. שורש קלקול טומאה זו, שער הנו"ן דקליפה, אני-אין, זה לעומת זה. ולכך עיקר התיקון ביטול האני והפיכתו לאין. ולכך נקרא טומאה זו "גאווה". והתיקון "נפשי כעפר לכל תהיה". וזהו התיקון השורשי. מלבד מסירות נפש.

שיטות הטיפול המצויות כמעט ואין בהם ממש, כי אינם עוסקים בשורש הבעיה.

אין לדמיון מאומה בכל הנ"ל, אלא רק ביטול האני.

חידושים שמקרב באו לשיפור חיי הנישואין

לכבוד הרב שליט"א. כמטפל גוף ונפש, מגיעים אלי אנשים עם בעיות מגוונות הפוגעות בשלום הבית. הפתרונות הרפואיים הקונבנציונליים לא פותרים את הבעיות, ואולי אף גורמים לנזקים בטווח הרחוק, במיוחד לחולים הסובלים מבעיות לבביות וסכרתיים. מגוון הקשיים רחב, ופתרונות יעילים לא קיימים, או שלא ידועים לי. גם בתחום הטבעי קשה למצוא פתרונות ישימים, וכאשר אין פתרונות עלולים להגיע לאיסורים שונים ומשונים. רציתי לדעת מה דעת הרב לגבי זוגות המוגדרים כחרדים, ששלום הבית שלהם מופר מאוד בגלל בעיות שבינו לבניה. עד כמה ניתן להיעזר ולתת מקום לחידושים שזה מקרוב באו כדי להעשיר ולגוון, כדי לשמור על מסגרת הנישואין, ובגדרי ההלכה.

תשובה:

א. יש לשמור על גדרי ההלכה מכל משמר.

ה' שו"ת בלבני משכן אבנה · פרשת תזריע תשפ"ב [235] מהארכיון

ב. אף המותר ע"פ ההלכה, פעמים הינו סותר לכל רוח הקדושה והוא קרוב לנבל ברשות התורה.

ג. העולם נמצא במדרגת שער הנו"ן דקליפה, וכבר אמרו רבותינו שחלק גדול מדור זה הם גלגולי נשמות של דור המבול, דור הפלגה, וסדום. ולכך הטומאה בוקעת מכל צדדיה. החידושים שזה מקרוב באו מקורם בשער הנו"ן של הקליפה. ולכך אין להכניס אדם לחידושים אלו לכתחילה, בשום פנים ואופן.

אולם פעמים מי שעניו משוטטות בכל, וכבר נכנס לתוך טמטום זה, ואצלו נצרך שיקול דעת עדין מאוד, בכל מקרה לגופו. שמחד לא יבוא לידי איסורים נוספים, ומאידך לחזק אצלו את גדרי הקדושה.

מאוד קשה למצוא רב שמכיר בפרוטרוט את המצב לאשורו על כל חלקיו. ומי שמכיר כבר נמצא בסכנה שח"ו יפול אף הוא לשם, או שכבר נדבק ממנו ריח משם, או ח"ו כבר נמצא בתוכו, מי יותר ומי פחות.

מהי העבודה בימי השנאה

למו"ר שלו' וברכה.

נפשי זקוקה מאד לדרך והבנה ברורה בענין העבודה ב'ימי השנאה' – ימים של חוסר כח וחשק בכלל ובעבודת ה' בפרט.

תודה רבה על כל ה'הצלת נפשות' הרוחנית שהרב מציל אותנו.

שאלה:

א. מה עבודת האדם בימים אלו. ומה העצות שלא יצא משליטה.

תשובה:

א. יש להכיר איזה כח נשאר גלוי בימי השנאה, הן כח שכלי והן כח לבבי, ולדבוק בו היטב. בנוסף, באופן מעשי, יש ליצור גבול תחתון שממנו לא זזים ויהי מה. לשם כך נצרך שיקול דעת עדין וס"ד מרובה לכוון לגבול הנכון, שלא יהא יתר על המידה ולא פחות.

שאלה:

ב. האם עיקר מדריגת האדם נמדדת [כלפי שמיא ולגבי הכרת עצמו] לפי זמני עלייתו או לפי זמני נפילתו.

תשובה:

א שו"ת בלבני משכן אבנה · פרשת תזריע תשפ"ב [235] מהארכיון

ב. יש באדם אור פנימי - מה שהשיג. ואור מקיף מה שקרוב להשגתו ומתחבר אליו באופן חיצוני, ועבודתו עתה לקנותו.

בימי השנאה - נגלה אור פנימי, מה שהשיג עד הנה.

בימי אהבה - נגלה אור מקיף, מה שעליו להשיג שעד עתה מחובר אליו באופן חיצוני ועליו להתחבר אליו באופן פנימי.

חוסר התפעלות וקושי בעבודת השם

לפני כמה שנים שמעתי השעורים בלבני ב' והרגשתי שהדברים עושים מהפך בחיי. לאחר תקופה מסויימת לא המשכתי לתרגל בזה, וכשאני מנסה כיום אני מרגיש באיזה מקום שהדברים קשים עלי, ולא מגיע להתפעל כבעבר.

תשובה:

עיקר המהלך אינו התפעלות, אלא קנין פנימי עדין שקט.

התפעלות הוא כח ראשוני בלתי יציב וחיצוני. ולפיכך פעם האדם מתפעל מדבר זה ופעם מדבר אחר, ואי אפשר לבנות עולם פנימי על התפעלות. ולכך אי ההתפעלות אינה מעכבת.

עם זאת, נצרך לברר אם צורת עבודה זו מתאימה לנפשכם, בירור פנימי יסודי.

ולבנות לכם סדר עבודה בדרך השייכת לכם, עבודה שקטה עדינה ויציבה, כמעט בלתי מתפעלת, שלב אחר שלב, קנין פנימי שקט ויציב.

שׁוֹרֵת בִּלְבָבִי מִשְׁכַּן אֲבֵנָה · פִּרְשֵׁת תְּזָרִיעַ תִּשְׁפֵּ"ב [235] מֵהָאֲרֻכִּינ

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 · פקס 03-548-05294 · ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד

info@bilvavi.net · 9116302

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231